

Lausunto työryhmän ehdotuksesta hallituksen esitykseksi uudeksi rahankeräyslaiksi; SMDno-2016-995

Vihreät kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta uudeksi rahankeräyslaiksi.

Rahankeräyslainsäädännön uudistaminen on tarpeellista muun muassa teknologia- ja mediaympäristön kehittymisestä johtuneen rahankeräystapojen monipuolistumisen vuoksi. Voimassaolevaa rahankeräyslakia vaivaa myös raskas byrokratia, joka on aiheuttanut runsaasti hallinnollista taakkaa sekä alan toimijoiden että viranomaisten piirissä. Tästä johtuen myös käsittelyajat ovat olleet pitkiä.

Ehdotus rahankeräyslain uudistamiseksi sisältää monia merkittäviä parannuksia nykytilanteeseen nähden. Esimerkiksi ehdotus varsinaisen rahankeräyslupan antamisesta toistaiseksi voimassa olevana vähentää tuntuvasti vakiintuneiden yleishyödyllisten järjestöjen hallinnollista taakkaa. Lisäksi hallinnollista menettelyä on muutoinkin kevennetty ja sujuvoitettu, mikä on myönteistä ja tarpeellista.

Samaan sujuvoittamiseen tähtää myös esitys pienkeräysten ilmoitusmenettelystä, jota on pidettävä kannatettavana ja nykyaikaan hyvin sopivana – se on kevyt, nopea ja edullinen ja soveltuu sen tähden hyvin pienille toimijoille. Pienkeräyksen maksimirajaksi ehdotetaan 10 000 euroa, kestoksi enintään kolme kuukautta ja näiden keräysten järjestämiseen luonnollinen henkilö saisi osallistua enintään kaksi kertaa vuodessa.

Kansalaisten luottamuksesta rahankeräystoimintaa kohtaan on huolehdittava. Rahankeräysten valvontaa ja väärinkäytösten estämistä koskevat säädökset ovat vihreiden mielestä riittävät. Viranomaisten ylläpitämä julkinen rekisteri keräyksistä sekä avoin viestintä ovat tärkeitä elementtejä tässä kokonaisuudessa samoin kuin uudistuksen vaikutusten seuranta.

Hallituksen on huolehdittava siitä, että tulevan lain tulkintaohjeet ovat riittävän selkeät, jotta viranomaiset ja keräystahot tulkitsevat lakia samalla tavalla. Tulee esimerkiksi olla yksiselitteistä, milloin tarvitaan rahankeräyslupa, miten yleishyödyllisyys määritellään, mitä tarkoitetaan vastikkeettomuudella ja niin edelleen. Näitä määrittelyjä voidaan kirjoittaa lain pykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin.

Rahankeräyslupan hakemisesta ja pienkeräysilmoituksesta perittäisiin maksu. Päälle tulisivat rahankeräyslupanhaltijoilta perittävät vuosimaksut, joilla on tarkoitus kattaa järjestelmän ylläpidon kustannukset. Kolmannen sektorin toimijoiden kannalta olisi parempi, ettei maksuja olisi tai että ne olisivat hyvin kohtuulliset. Suomessa yleishyödylliset järjestöt rahoittavat merkittävän osan toiminnastaan rahankeräystuotoilla, erityisesti Sipilän hallituksen heikennettyä järjestöjen toimintaedellytyksiä leikkauksillaan. Kansalaisyhteiskunnan tulevaisuuden kannalta on välttämätöntä, että järjestöt pystyvät hankkimaan varoja tärkeään toimintaansa mahdollisimman pienin kustannuksin.

Lausunto on hyväksytty puoluehallituksen kokouksessa 2.3.2018.